Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

ZonMw
T.a.v. het Bestuur
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

Directoraat-Generaal Curatieve Zorg
[redacted]
Team A

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
[redacted]
senior beleidsmedewerker
T [redacted]
M [redacted]

Kenmerk
[redacted]

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
-

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 21 OKT. 2024
Betreft Kennisprogramma Vrouwspecifieke aandoeningen ZonMw

Geacht bestuur,

Met deze brief verleen ik u opdracht voor de uitvoering van het kennisprogramma Vrouwspecifieke aandoeningen. In december 2023 is het rapport 'Maatschappelijke acceptatie vrouwspecifieke aandoeningen' aangeboden aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). In dit rapport werd duidelijk dat door kennisachterstand, onvoldoende aandacht, gebrekkige voorlichting en gebrek aan samenwerking in multidisciplinaire netwerken rondom vrouwspecifieke aandoeningen en -gezondheid, veel vrouwen onbegrepen klachten en misdiagnoses ervaren. Ook zit er voor hen lange tijd tot de juiste diagnose en is er sprake van onbehandelde aandoeningen. Dit heeft grote impact op de kwaliteit van leven van vrouwen, maar ook grote sociale en maatschappelijke impact door bijvoorbeeld verhoogd ziekteverzuim en verminderde participatie in het arbeidsproces.

Het te op te starten programma zet in op meer kennis over, betere diagnostiek en behandeling van, en meer aandacht voor vrouwspecifieke aandoeningen en vrouwspecifieke somatische gezondheidsproblematiek. Dit moet ervoor zorgen dat vrouwen eerder de benodigde hulp zoeken en passende zorg krijgen voor vrouwspecifieke gezondheidsproblemen.

Om de doelstelling van het programma te behalen is enerzijds voornamelijk nieuwe kennisontwikkeling nodig op het gebied van vrouwspecifieke gynaecologische aandoeningen. Anderzijds is ook op het gebied van vrouwspecifieke problematiek bij andere somatische aandoeningen nieuw onderzoek nodig. Daarnaast is het nodig om te werken aan verbeterde samenwerking, infrastructuur en netwerkvorming, aan verbetering van toepassing van kennis in de zorgpraktijk en onderwijs, en aan meer bewustwording over de problematiek. Het programma wordt daarom uitgewerkt rond drie programmalijnen:

- <u>Programmalijn 1: Kennisontwikkeling vrouwspecifieke gynaecologische aandoeningen</u>
  Nieuwe kennisontwikkeling, gericht op drie prioritaire aandoeningen die geïdentificeerd zijn in het rapport 'Maatschappelijke acceptatie vrouwspecifieke aandoeningen': 1) bekkenbodemproblemen, 2) cyclusstoornissen

Directoraat-Generaal Curatieve Zorg
[redacted]
Team A

Kenmerk
[redacted]

en cyclusgerelateerde buikpijn, en 3) hormoongerelateerde aandoeningen. Onderzoek dat in deze programmalijn gefinancierd wordt, moet aansluiten bij de wetenschappelijke agenda die op deze thema's wordt uitgewerkt en eind 2024 wordt uitgebracht.

- Programmalijn 2: Kennisontwikkeling vrouwspecifieke problematiek bij niet-gynaecologische somatische specialismen
  Nieuwe kennisontwikkeling, gericht op aandoeningen die voornamelijk bij vrouwen voorkomen en tot nu toe in onderzoek onderbelicht zijn en/of voor vrouwen tot lange zoektochten tot diagnose kunnen leiden in de zorg, omdat ze gepaard gaan met vaak langdurig onverklaarde of onbegrepen klachten. Aandoeningen waar deze programmalijn zich op richt zijn: 1) migraine en 2) auto-immuunziektes. In de onderzoeksagenda van de NVOG die eind dit jaar gepubliceerd wordt, zijn binnen het thema 'cyclusstoornissen en cyclusgerelateerde aandoeningen' ook vragen die betrekking hebben op niches opgenomen. Bijvoorbeeld een vraag als: 'Wat zijn onderliggende mechanismen van het ontstaan, groei van myomen, adenomyose, niches en endometriose? In het Kennisprogramma Vrouwspecifieke gezondheid zal hiervoor ruimte zijn. Tevens zal in Programmalijn 2 aandacht zijn voor onderzoek rondom migraine.

- Programmalijn 3: Netwerkvorming en infrastructuur, implementatie en bewustwording
  Bevorderen van samenwerking, kennisuitwisseling en kennisdeling op het gebied van vrouwspecifieke gezondheid. Daarvoor wordt allereerst de vorming van een landelijk multidisciplinair samenwerkingsverband/netwerk van betrokken medische specialismen, zorgprofessionals, patiënten(verenigingen) en andere relevante organisaties (bijv. zorgverzekeraars, werkgevers) rondom vrouwspecifieke zorg gestimuleerd. Daarnaast zal binnen het netwerk ook het ontwikkelen van een platform gefaciliteerd worden. Hierin moet betrouwbare kennis over vrouwspecifieke gezondheid centraal samenkomen, en is een rol weggelegd voor het gebruik, het verder verspreiden en de implementatie van nieuwe en reeds ontwikkelde kennis, aanpakken en interventies. De post Netwerkvorming en infrastructuur is bedoeld voor het opzetten en inrichten van een landelijk multidisciplinair samenwerkingsverband rondom vrouwspecifieke gezondheid zoals ook beschreven in het rapport en agenda's van NVOG en consorten, zodat verschillende partijen (medisch specialisten, zorgprofessionals, patiëntenverenigingen etc.) hun krachten kunnen bundelen op de thematiek. En waarin dus ook landelijke coördinatie plaatsvindt op het verbinden van relevante partijen, onderzoek en expertises op het gebied van vrouwspecifieke gezondheid om daarmee ook kennis uit onderzoek en praktijk (sneller) naar patiëntenzorg door te geleiden.

  Er zullen geen onderzoekssubsidierondes uitgezet worden, maar het is dus wel mogelijk om binnen de financiering voor het netwerk geld te reserveren voor specifieke opdrachten om bijv. implementatie van kennis te bevorderen. Daarnaast wordt bij dit samenwerkingsverband/netwerk ook de opzet van een gezamenlijk platform belegd, waar kennis centraal samenkomt en kennisdeling/-uitwisseling gefaciliteerd wordt.

Dit platform zal dus ook een belangrijke rol hebben in de doorgeleiding van kennis naar de zorg. In samenwerking met ZonMw zal vanuit dit netwerk ook jaarlijks een symposium/bijeenkomst rondom de thematiek georganiseerd worden.

Directoraat-Generaal Curatieve Zorg
[redacted]
Team A

Kenmerk
[redacted]

Aanvullend op het bovenstaande verzoek ik u daar waar nodig een bijdrage te verlenen aan de totstandkoming van een Nationaal Plan rondom vrouwengezondheid.

Het Kennisprogramma loopt van 2024 t/m 2030 met een totaalbudget van €15 miljoen. In de loop van het programma zullen verschillende subsidierondes worden ingezet, passend bij de drie programma-lijnen. Daarnaast zal actief de samenwerking gezocht worden met subsidieprogramma's binnen en buiten ZonMw om een zo groot mogelijk impact te bereiken.

De jaarlijkse verdeling van de middelen is als volgt:

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Totale Uitgaven	**198.769**	**1.719.104**	**2.872.784**	**3.132.264**	**2.940.949**	**2.849.557**	**1.286.573**

Ik verzoek u over te gaan tot uitvoering van het programma en dit programma in de (voortgangs)rapportage zowel inhoudelijk als financieel op te nemen. Daaarnaast zullen er afspraken gemaakt worden over de voortgangsverslagen en de bereikte resultaten.

Ik zal het meerjarige uitgaven- en verplichtingenplafond ZonMw verhogen naar aanleiding van deze opdracht. U ontvangt hierover een aanvullend schrijven op mijn brief van 12 december 2023, kenmerk 3711944-1055832-BPZ inzake de goedkeuring jaarplan en begroting 2024. Tevens zijn de werkafspraken planning & control VWS, NWO en ZonMw van toepassing.

Hoogachtend,

de directeur-generaal Volksgezondheid,

[redacted]

[redacted]